OPŁATA POCZTOWA UISZCZONA GOTÓWKĄ

Nr 2 — Rok 1
10. XI. 1938

KURIER BIBLIOFILSKI

PISMO DLA MIŁOŚNIKÓW KSIĄŻKI i ZBIERACZY OKAZJI BIBLIOGRAFICZNYCH

JAN WAŁACH ZATROSKANY

(drzeworyt 28x21 Cena zł. 20)

— do subskrypcji na str. 13 —

O KSIĄŻCE NIESPRZEDAŻNEJ

Do specjalnych wydawnictw bibliofilskich należą t. zw. książki niesprzedażne. Są to druki prywatne, przeznaczone do wyłącznego użytku autora lub typografa, zazwyczaj wydawane w znikomej ilości egzemplarzy. Wydawnictwa takie powstają z różnych pobudek. Czasami autor, obrażony na krytykę, wydaje taką książkę dla siebie i przyjaciół, jako rodzaj protestu przeciw ocenie. Tym kierował się swego czasu Rolicz-Lieder, drukując swe poezje w 100 niesprzedażnych egzemplarzach. Antoni Lange natomiast prawdopodobnie ze względów osobistych wydał bezimiennie 27 sonetów erotycznych w 1910 r. też w stu egzemplarzach poza obiegiem księgarskim. Jerzy Hulewicz swój komentarz do ewangelii św. Jana rozsyłał bezpłatnie przyjaciołom „Zdroju“, wychodząc z założenia, że książki o charakterze apostolskim nie powinny być przedmiotem sprzedaży. W wielu wypadkach przyczyną takich wydawnictw może być snobizm.

W ostatnich czasach, wobec beznadziejnej sytuacji książki poetyckiej na rynku księgarskim, coraz częściej spotyka się niesprzedażne wydawnictwa tego rodzaju. Należy to uważać za zdrowy i szlachetny odruch. Nie ma żadnego sensu wydawanie poezyj w postaci zwykłej książki handlowej ze względu na nieistniejący popyt. Ze cenę zmniejszonej ilości odbitek można otrzymać wydawnictwo szlachetniejsze pod względem zewnętrznym, a cecha niesprzedażności może znów tym książkom otworzyć drogę na rynek bibliofilski.

Wśród książek niesprzedażnych ostatniego roku wyróżniają się dwie: Józefa Andrzeja Teslara „Plastr miodu“, oraz Aleksandra Janty-Połczyńskiego „Serce na Wschód“.

„Plastr miodu“ Teslara jest publikacją znanej już zaszczytnie florenckiej oficyny Samuela Tyszkiewicza. Jest to wydawnictwo wypieszczone pod względem typograficznym, złożone inkunabulą, antykwą i kursywą, oprawione w biały, francuski pergamin, jest zjawiskiem niezwykle ponętnym dla każdego miłośnika książki. Sto czterdzieści cztery egzemplarze numerowane i podpisane przez typografa; bardzo niewielka ilość ich dotarła do Polski i łatwiej je zapewne spotkać w Paryżu, mieszka autor.

Drugim wydawnictwem, na które warto zwrócić uwagę, jest zbiorek poezyj Janty. Wydał Jan Kuglin, inicjator wielu druków bibliofilskich. Wydano ogółem osiemdziesiąt egzemplarzy (nie czterdzieści, jak pisał I. K. C.), z czego siedemdziesiąt na papierze chińskim oraz dziesięć na papierze japońskim zwanym „Getsumei“ — Światło księżyca“ — wyrabianym w Japonii we wsiach położonych dookoła góry Togakusiyama, z włókien specjalnego drzewa. Egzemplarze przyozdobione zostały oryginalnym drzeworytem japońskim i zdobnikami według klocków japońskich z połowy ubiegłego stulecia. Ten sposób zestawienia czyni z „Serca na Wschód“ książkę poniekąd jedyną wśród naszych wydawnictw bibliofilskich.

O obydwóch książkach można śmiało powiedzieć, że nie dlatego są cenne, że rzadkie, ale i dlatego także, że piękne. Byłoby bardzo wskazane, by poeci polscy, zmuszeni do wydawania książek własnym nakładem, poszli w ślady Teslara i Janty-Połczyńskiego.

Stanisław Czernik.

Książki i księgarstwo w starożytności

Książki w starożytności były rzadkie i drogie. — Rzadkie z powodu braku autorów i wydawców, drogie z powodu mozolnej pracy — przy odtwarzaniu myśli autora jedynie pismem ręcznym.

Wskutek braku biegłych przepisywaczy — było w Atenach zwyczajem, że księgarze odczytywali zainteresowanym posiadane utwory za zapłatą. Mieli oni licznych klientów — słuchaczy.

Dzieła wielkich poetów były prawdopodobnie już dość wcześnie rozpowszechnione, skoro jak opisuje Plutarch, Alcybiades wymierzył siarczysty policzek pewnemu bakałarzowi, gdy ten przyznał, że nie posiada w swojej bibliotece szkolnej nic z Homera. Aleksander Wielki kazał sobie posłać do Azji dzieła historyka Philistesa, dramaty Eurypidesa, Ajschylosa i Sofoklesa. Wszystko to dowodzi wcale żywego obrotu książkami także już w starożytnej Grecji.

O życiu literackim w Rzymie jesteśmy znacznie lepiej poinformowani. Już ostatni wiek Rzeczypospolitej Rzymskiej był dla rozwoju księgarstwa dość korzystny. Ówczesna wysoce wykształcona arystokracja była literacko bardzo czynną i rozporządzała armią niewolników, pochodzących częściowo z krajów o wysokiej kulturze, z Grecji, Małej Azji i Egiptu. Wielcy panowie i politycy byli b. poważnymi odbiorcami na książki.

Z owych czasów znany jest wydawca, Titus Pomponius Atticus, który potrafił utrzymać dobre stosunki ze wszystkimi zwalczającymi się politykami, tak z Cyceronem i Brutusem, jak z Antoniuszem i Oktawianem. Atticus był bogatym człowiekiem. Dzięki dwudziestoletniemu pobytowi w Atenach wykształcił się na znawcę literatury. Ze zdaniem jego wszyscy zajmujący się literaturą bardzo się liczyli.

Zebrał on cały szereg niewolników — przepisywaczy, z których pracy korzystał nie tylko dla uzupełnienia swojej własnej biblioteki, lecz także do masowego powielania pism swych przyjaciół — literatów. Z każdego prawie listu obszernej korespondencji Cycerona z Attykiem możemy czerpać wnioski lub wskazówki o ówczesnym ruchu literackim. Trudno było jednak myśleć o masowej produkcji, skoro polegała ona na przepisywaniu poszczególnych ksiąg, choćby nawet przez biegłych zawodowych przepisywaczy. Postępowano w następujący sposób: — Stu biegłych w pisaniu niewolników, zatrudnionych u swego pana — wydawcy, przepisywało równocześnie dzieło pod dyktandem. Pisali oni, dzięki wielkiej wprawie, bardzo szybko, zwłaszcza gdy weszły w zastosowanie znaki tirońskie, rodzaj skrótów stenograficznych. I nawet Martialis, w jednym tomie swych dzieł wspomina, że „librarius" zdolny był przepisać go w ciągu godziny. Byłby to nielada wyczyn, gdyż ów tomik zawierał 540 wierszy, co daje na minutę 9 wierszy, a więc niespełna 7 sekund na napisanie jednego wiersza. Jeśli przyjmiemy 10-cio godzinny dzień pracy, jako miarę, mógł wydawca zatrudniający 100 ludzi osiągnąć już po 3 dniach 3 tysiące egzemplarzy nakładu.

Posiadamy dowody na to, że Atticus wydawał pisma Cycerona w dużych nakładach. Wynika to m. inn. z jednego listu Cycerona do Attyka. Cycero prosi w nim swego wydawcę, by we wszystkich egzemplarzach wydania „Mów" dał przekreślić nazwisko niejakiego Corfidiusa, dawno już zmarłego, którego przez przeoczenie wymienił jako żyjącego i w tym celu zaangażował 3 znanych skrybów: Farnacesa, Anteusza i Salwiusza. Znacznym był chyba nakład, jeśli do tak nieznacznej poprawki użyto aż 3 ludzi.

Jak nowocześni wydawcy, nie zadowala się Atticus powielaniem gotowych pism, lecz układa również projekty wydawnicze, których wykonanie powierza swemu autorowi. Wydawca spotyka się nieraz z wyrzutami ze strony autora; pyta go w liście Cycero: „Czy na serio zamierza rozpowszechniać jego książki bez jego zgody?". W innym miejscu obwinia go o niedyskrecję: zrobił odpisy pewnej książki i sprzedawał je, zanim jeszcze dostała się do rąk Brutusa, któremu była poświęcona. Chwali go jednak również: „Moją mowę w obronie Ligariusa udało ci się doskonale sprzedać; cokolwiek napiszę w przyszłości, oddam Ci do wyłącznej sprzedaży".

Kwestia bezpłatnych egzemplarzy autorskich jest również już poruszona. Cycero

pisze do młodego autora: „Jestem Ci bardzo zobowiązany za przysłaną książkę; zarządziłem, by została zapłacona gotówką, gdyż nie chcę dostać się na listę odbiorców egzemplarzy bezpłatnych“.

Jak widzimy, ówczesne stosunki wydawnicze nie różniły się zbytnio od obecnych. Można było dać sobie radę. przy taniej pracy niewolników, również i bez prasy drukarskiej.

j. s.

Polecamy nast. wydawnictwa Instytutu Studiów dla wydawnictw wykresowych politycznych i gospodarczych.

a) *POLSKA WSPÓŁCZESNA — XX. Rok Niepodległości Rzeczypospolitej Polskiej w wykresie i słowie)* — tom I. — wojew. warszawskie, str. 350 ilustr. — opr. oryg. dermatoidòwa, Warszawa — 1938. *Cena zł 7.—*.

b) *POLSKA WSPÓŁCZESNA* (tablica wykresowa — wojew. warszawskiego, wykonana w technice kilkubarwnej, obrazuje wszelkie przejawy życia i stosunków w wojew.). *Cena mapy* — łącznie z wałeczkami (form. 110x85) *zł 7.—*.

c) *MAPA POLSKI* (opracowana pod kier. nacz. wydz. kart. Gł. Urz. Stat.), *siedmiobarwna form. 110x85 w podziałce 1:1,000,000 z ważnością granic podziału admin. na dzień 1. 4. 1939.*

Cena mapy (podklejonej z wałeczkami) — zł 12.—.

Zamówienia wykonywujemy po otrzymaniu należności na konto rozrachunkowe „Kuriera Bibliofilskiego“ nr. 49, Kraków — 2.

Kosztów przesyłki nie doliczamy.

Przy wysyłce za zaliczką — dochodzą koszty zaliczki w wysokości 1.— zł.

ZGRZYTY

Przepraszam JPW. Wydawców powieści.

Wyczytałem gdzieś w prasie wiadomość, że książki w przyszłości będą wydawane w tak małym formacie, iż czytać je będzie się przez coś w rodzaju mikroskopu. Dalibóg, że to już prawie wszystko jedno — i tak już nikt książek nie czyta. Bo co tu gadać — drogie! Przepraszam bardzo, ja wiem, że na tym miejscu obrażam śmiertelnie JWPanów Wydawców, że narażam się na proces o zniesławienie, że robię świństwo wytwórczości narodowej i zdrowej kalkulacji, ale KSIĄŻKI W POLSCE SĄ DROGIE, ZA DROGIE! Kto może wydać złotych 5—10—15 na powieść, którą przeczyta przez jedno, no! niech tam dwa urzędowania biurowe? Tymczasem można wydawać książki tanie, czego dowodem była ś. p. „Biblioteka groszowa“. Podobno JWPanowie Wydawcy kalkulują książki na 800 czytelni publicznych. Te 800 czytelni musi pokryć koszty. No, a co tam kapnie ponadto — to już łaska losu. Jak się zdarzy, że dziesięciu burżujów kupi przez pomyłkę w „Ruchu“ dziesięć książek, to i udało się. Poco ryzykować i próbować jakiejś niepewnej kalkulacji w interesie tej dzikiej tłuszczy, która chce czytać. Oczywiście, że przy podobnej kombinacji wydawcy kokosów nie zbiją, ale wolą skromny, lecz pewny zarobek. Papierniki sprzedający papier na książki — to samo! Spryciarze fabrykujący farby — to samo! I tak to idzie kółeczkiem, porządnie i pięknie, zgodnie z liberalizmem, demokratyzmem, panem Adamem Smith‘em i jakimś tam jeszcze diabłem na dodatek.

— Przepraszam JWPanów Wydawców za zrobioną przykrość, więcej nie będę.

K. J. W.

Czytelnikom „K. B.“ służymy informacjami z wszelkich dziedzin księgarstwa i bibliofilstwa. Na wszelkie zapytania (w razie załączenia znaczka na odpowiedź) odpowiadamy szybko i wyczerpująco.

Biuletyn książek przygodnych, rzadkich, ciekawych

OBJAŚNIENIA SKRÓTÓW: Wwa — Warszawa, Kr. Kraków, Poz. — Poznań Lw. — Lwów, Wil. — Wilno, egz. nr. egzemplarz numerowany, b. r. bez podania roku wydania, pł. oprawa płócienna, sk. — skóra, r. o. razem oprawione, S. — ston.

Wszystkie książki są w stanie dobrym, niezniszczone (o ile nie podano stanu), książki przy których nie podano rodzaju oprawy są broszurowane.

1.
BIBLIOGRAFIA — BIBLIOFILSTWO ITD.

Bernacki Ludw., Pierwsza książka Polska (studium biblj. z 86 podob.) s. 510, Lwów 1918 — 7.—

Bury R. de, O miłości do ksiąg, to jest Philobiblon. Traktat łaciński spolszczył J. Kasprowicz, Lw. 1921 — 1.80

Grycz J., Porównanie polskich przepisów katalogowania, Kraków 1926 — 2.—

Dr Hahn W., Bibliografja bibliografji polskiej, s. 223, Lwów 1921 — 2.95

Mocarski Z., Biblioteka Tadeusza Pietrykowskiego. Na pamiątkę osiągnięcia 5000 dzieła, Toruń 1928 — —.80

Rastawiecki Edw., Mappografja dawnej Polski, s. 159 (z autogr.) Warszawa 1846 (Orgelbrand — 5.—

2.
BIOLOGIA — BOTANIKA — ZOOLOGIA GEOLOGIA.

Brzeziński K., Polska Pomologia (wyd. 2-gie rozszerzone) s. 392, Lw. 1929. — 7.50

Bonnet Karl, Betrachtung über die Natur, 3 wyd., s. 568 i rejestr. (liczne miedzioryty), opr. Leipzig 1774. — 9.—

Łoziński Wlad., Ziemia i jej budowa, s. 219 — 91 ilustr., pł., Lw. 1907 — 3.50

Prof. dr M. Neymar, Dzieje ziemi, tom 1-szy, Geologia ogólna, s. 837 — 390. rys., 1 mapa i 15 tabl., płp., Wwa 1912. — 16.—

Mgr. S. Pisulewski, Zasady Botaniki i fizyologii roślinnej, s. 460 i VII. tabl. sztychów Głowackiego, Wwa 1840. — 8.40

Dr A. Schleyer, Swiat Minerałów (atlas), 170 rys. barwn. na 30 tabl. i 70 rys., s. 88, pł., Wwa br. — 4.25

3.
ENCYKLOPEDIE — SŁOWNIKI — DZIEŁA TREŚCI OGOLNEJ.

Ks. Bielikowicz Ant., Słownik polsko-łaciński, s. 2072, płsk., Kr. 1866. — 42.—

Encyklopedia humoru i satyry Polskiej pod red. A. Orłowskiego, tomy: I. (A-G) — s. 416, II. (H-M) — s. 352, i IV (S-Z) — s. 338, płp, Wwa 1914 (nakł. „Muchy") pojed. tomy po — 6.—

Dr Kierski Feliks, Podręczna encyklopedia Pedagogiczna, 2 tomy, s. 668 i 64 str. indeksu, płp. Lw. 1923 — 9.—

Orgelbrand S., Encyklopedyja powszechna (nowe stereotypowe odbicie), 12 tomów i 2 suplementy w tomie 13-tym, opr., Wwa 1883 — 37.—

Trojański J. K., Dokładny polsko-niemiecki słownik do podr. użycia z dodatkiem zawierającym spis form nieregularnych. 4 tomy (2 opr. i 2 brosz.). ok. 3.000 s., Berlin 1836 — 28.—

4.
ETNOGRAFIA — ETNOLOGIA — PREHISTORIA — FOLKLOR itd.

Bystroń Jan St., Wstęp do ludoznawstwa polskiego, s. 176, Lw. 1926 — 4.50

Krzyżanowski Stan., Monumenta Poloniae Palaeographica, (2 teki tablic I — LXVIII. i 2 broszury objaśnień), format 100 X 70 cm., Wyd. Akad. Krakowskiej 1907/10 — 43.—

Dr Ostaszewski J., Dzieje pierwotne szczepu mazurskiego (studium), s. 231 i mapy, Wwa 1935 — 3.40

Podejmujemy się zakładania i kompletowania bibliotek i księgozbiorów.

Peschel Oskar, Nauka o ludach, tłum. dr. Wisłocki, s. 643, płsk., Wwa 1876 7.50

Talko-Hryncewicz J., Człowiek na ziemiach naszych, s. 152, liczne tabl. i ilustr., opr., Wwa 1913 5.80

Tylor J. B., Antropologia (wstęp do badania człowieka i cywilizacji), s. 466, pł., Wwa 1902. 3.40

5

FILOZOFIA — PSYCHOLOGIA — MORALNOSĆ — PEDAGOGIKA.

Abramowski E., Teorya jednostek psychicznych (przyczynek do kryt. psychiki współcz.), s. 137, pł., Wwa 1899. 2.80

Altkirsch Ernst, Spinoza im Portraet, s. 111—28 miedz., płp, Jena 1913 7.—

Bergson Henryk, Ewolucja twórcza, s. 310, Wwa 1913. 4.30

Broder Christiansen, Filozofia sztuki, przeł. J. Milewski, s. 262, Wwa 1914. 3.20

Brzozowski Stan., Idee (wstęp do filozofii dojrzałości dziejowej), s. 503, opr. oryg., Lw. 1910 17.—

Forster K., Dla każdego kto z pracy żyje, krótki poradnik z pola moralności i ekonomii politycznej, s. 174, płp., Berlin 1861. 4.20

Dr Guenther K., Zagadnienia życia w świetle darwinizmu., s. 417, płp., Wwa 1906. 5.50

Dr Höffding H., Etyka (opis zasad etycznych i zastosowanie ich do poszczególnych stosunków życiowych), 2 tomy, s. 682, pł., Wwa— 1912 9.—

Kant Imman., Uzasadnienie metafizyki moralności, s. 111, Lw. 1906 3.—

— Polityka czystego rozumu, tłum. P. Chmielowski, s. 770, Wwa 1904 17.50

— Krytyka praktycznego rozumu, s. 224, pł. Lw. 1911. 7.60

Komeński Jan A. Wielka Dydaktyka, przeł. H. Wernic, s. 225, płsk. Kr. 1883, 7.—

Dr Montessori M., Il metodo della Pedagogia Scientifica, s. 279 (liczne tabl. i ilustr.), pł., Roma b. r. 12.—

Kś. Dr Mazurkiewicz, Wychowanie w świetle chrześcijańskiej prawdy, s. 323, Potulice 1937. 4.30

Miecznikow E., O naturze ludzkiej (zarys filozofii optymist.) s. 305, płp., Wwa 1905. 4.—

Mahrburg Adam, Pisma filozoficzne, 2 tomy, s. 320 i 259, Wwa 1914 9.—

O wychowaniu, s. 579, Poz. 1907 (wyd. zakładu Kórnickiego) 5.—

Schopenhauer Art., Die Welt als Wille und Vorstellung, 2 tomy, s. 1483 płsk., Leipzig 1920 8.—

Tagore Rabindr., Dom i Swiat, s. 287, pł., Wwa b. r. 3.60

6

GEOGRAFJA — KRAJOZNAWSTWO — PRZEWODNIKI — MONOGRAFJE ITP.

Brandes Jerzy, Polska — przełożył Z. Poznański, s. 322, Lw. 1898 2.80

Dziekoński J., Monografia kościoła parafjalnego w Będkowie, 6 tabl. (form. album.). Petersburg 1893. (Drukowano 300 egz.) 3.50

Gourdault Jules, La Suisse (Etudes et voyages — a travers les 22 cantons), 2 tomy form. album., s. 1436 750 ilustr. z drzeworytów, pł. oryg., Paris 1879 28.—

Jaślar Z., Haczów (niezwykła osada szwedzko-niemiecka) Monografja, s. 127 — ilustr. Jasło 1936 1.50

Kulczyński Stan., Mapy plastyczne wszystkich terenów wojny europejskiej (14 map), Kr. 1915. 1.75

Lelewel Joachim, Geografja, opisanie krajów polskich, s. 84 i tabl. płp., Poznań 1859 4.25

Dr Leniek J. — Fr. Herzig — Ks. Fr. Leśniak, Dzieje miasta Tarnowa, s. 303 — 90 ilustr., Tarnów 1911. 2.90

Dr Maciesza Al., Atlas statystyczny królestwa polskiego. Zobrazowanie poglądowe stanu zaludnienia, warunków zdrowotnych, oświaty, stosunków rolnych i stanu ludności robotn. w królestwie, s. 21 i 32 tabl., płp., Płock 1907 5.35

Mączyński Józef, Kraków dawny i teraźniejszy z przeglądem jego okolic, s. 236 (liczne miedzioryty), płsk., Kraków 1854 6.—

Polaczek Stan., Powiat chrzanowski w w. ks. krakowskim (monogr. hist.-geogr.), wyd. 2-gie, s. 308 (il.) płp., Kraków 1914 8.—

Radwański Jan W., Krótki zarys rzek polskich., s. 123, Lw. 1908 3.—

X. Rokoszny Józef, Przewodnik po Sandomierzu (z planem), s. 70, Warszawa b. r. —.80

Dr Spitzer Tadeusz, Gdynia i jej znaczenie dla gospodarstwa Polski, s. 269, Kraków 1933 (12) 4.—

7. HISTORIA (polska i powszechna) i NAUKI POMOCNICZE, SPRAWY WOJSKOWE itp.

Balcer Oswald, Genealogia Piastów, s. 573, ppł., Kr. 1895, (P. A. U.).— b. ładny egz. 38.—

Bronikowski A., Polska w XVII. wieku czyli Jan III. Sobieski i Dwór jego, 3 tomy (r. o.), s. 428 i obj. hist. Przemyśl 1883 7.90

Dzieje Polski, które stryj synowcom swoim opowiedział przez J. L. powiększony dodatkami oraz rysem historyj Literatury Polskiej, s. 510 (12 map i tabl. wyd. IV. płsk., Wwa — 1863. 4.50

Grabowski Ambr., Ojczyste spominki w pismach do dziejów dawnej Polski. (Diaryusze, Relacje, Pamiętniki itp. służyć mogące do objaśnienia dziejów krajowych, tudzież listy historyczne do panowania królów Jana Kazimierza i Michała Korybuta oraz listy Jana Sobieskiego, 2 tomy, s. 636, Kr. 1845 (miedzioryty) 35.—

— Starożyności historyczne polskie czyli pisma i pamiętniki do dziejów dawnej Polski. Listy królów i znakomitych mężów, przypowieści itp., z przydatkiem żywotów uczonych polaków. 2 tomy (liczne ryc.), Kr. 1840 18.—

Mickiewicz Adam, Pierwsze wieki historji Polskiej) dzieło pośmiertne), s. 118, płp., Paryż — 1868 3.90

Orzechowski Stan., Kroniki, tłum. z łać. Z. . Włyński, s. 216 i XXII. Sanok 1856 3.20

Obrona Lwowa 1—22. listopada 1918 (relacje uczestników) s. 447 — mapa, egz. num. — 274, Lw. 1933 8.10

Odezwy i rozporządzenia z czasów okupacyj rosyjskiej Lwowa 1914—1915, (liczne repr.), s. 49, Lw. 1916 2.50

Szujski Józef, Dzieła (wydanie zbiorowe), 22 tomy, płsk. Kr. 1887 140.—

Dr Schmidt E., Geschichte des Deutschtums im Lande Posen unter Polnischer Herrschaft, s. 442 (25 ilustr. i 2 mapy) pł., Bromberg 1904. 5.90

Studya historyczne nad rewolucją francuską 1789 r. 3 tomy, s. 1175, płsk., Wwa 1862 11.50

Teki Franz. Józ. 1) O Polszcze jey dzieiach i konstytucyj — dzieło w języku niemieckim ułożone, a przez Konstantego Słotwińskiego spolszczone. 2) Potok genealogiczny królów i książąt polskich. (r. o), s. 125 i 34, ppł., Lw. 1819 3.40

Wolański Adam, Wojna polsko-rosyjska 1792. (kampanja koronna), wyd. ilustr., s. 451, pł., Kr. 1920 6.80

Żmigrodzki Stan., Przed i po 6 sierpniu (wspomnienia), s. 271, 20 tabl., map. i 21 ryc., pł., Wwa 1935 7.40

8. HISTORIA SZTUKI i KULTURY POWSZECHNEJ.

Burckhardt J., Kultura odrodzenia we Włoszech, 2 tomy, s. 726, pł., Kr. 1894. 7.50

Von Hellwald Fr., Kulturgeschichte in ihrer natürlichen Entwicklung bis zur Gegenwart. 4 tomy, ok. 2200 str. bog. ilustr., mapy, pł. oryg. Leipzig 1896. 35.—

Jakubowski Stan., Bogowie Słowian (z autogr.), 21 plansz i liczne winiety, form. album, Kr. 1933. 8.—

Mole Vojesław, Historia sztuki starochrześcijańskiej i wczesnobizantyńskiej, s. 420, Lw. 1931. (25) 11.—

Dr Pełeński J., Halicz — w dziejach sztuki średniowiecznej (na podstawie badań archeolog. i źródeł archiw.) s. 207 i XII. (81 ilustr. i 4 mapy), Kr. 1914 (P. A. U.) 9.20

Polska w kulturze powszechnej — dzieło zbiorowe pod red. F. Kone-

cznego, 2 tomy, s. 419 i 649, płp., Kr. 1918. 19.—

Dr Szydłowski T., Ruiny polskie, s. 213—277 ryc., 4⁰, Kr. b. r. 5.90

9. JĘZYKOZNAWSTWO — RETORYKA — FILOLOGJA ITP.

Cycero M. T., Listy (Xiąg ośmioro), przekł. E. Rykaczewski, 2 tomy, s. 1441, płp., Poznań 1873 (bibljoteka kórnicka) 13.—

— Xięgi dwie o wynalezieniu retorycznym (tłum. Kl. Żukowski), s. 122, Wilno 1840 1.60

— Rozprawa o stylu pod tytułem Orator z przyłączeniem mowy za prawem Maniliusza (tłum. K. Żukowski), s. 129, Wilno 1838 1.45

Lehr-Spławiński Tad., Gramatyka Połabska, Lwów 1929 7.50

Małecki Mieczysław, Przegląd słowiańskich gwar Istrji, s. 160, 6 map, Kraków 1930 2.50

Dr Małecki Antoni, Gramatyka hist. porównawcza języka polskiego, 2 tomy, s. 1036, płp., Lwów 1879, 5.50

Mecherzyński Karol, Historya wymowy w Polsce, 3 tomy, s. 1708, Kr. 1856 (egz. podniszczony — bez braków) 18.—

Pischel Richard, Elementarbuch der Sanskrit - Sprache (Grammatik — Texte — Wörterbuch), s. 120, Gissen 1923 (10 wydanie) 7.—

Woycicki Kazimierz, Przysłowia narodowe, z wyjaśnieniem źródła początku, oraz sposobu ich użycia. Okazujące charakter, zwyczaje i obyczaje, przesądy, starożytności i wspomnienia ojczyste. — 3 tomy, s. 758, opr., W-wa 1830 (rzadki egz.) 35.—

10. LITERATURA (proza — poezja), HISTORIA I KRYTYKA LITERACKA.

Biernat z Lublina, Ezop (wyd. I. Chrzanowski) z podob. karty tytuł., 1 strony i 30 drzewor., s. 540, płp., Kr. 1910 (Akad. Um.) 12.—

Brahmer M., Petrarkizm w poezji polskiej XVI w., s. 244, Kr. 1927. 3.20

Brückner A. i T. Lehr-Spławiński, Zarys dziejów literatur i języków literackich słowiańskich, s. 206, Lw. 1929. 4.60

Dr Biegeleisen H., Wiliam Szekspir (próba charakterystyki) s. 478, pł., Lw. 1897. 6.80

Hoffmanowa Kl., Jan Kochanowski w Czarnolesie (obrazy z końca XVI. w.), 2 tomy (r. o.), s. 728, płsk., Lipsk 1842. 5.—

Janik Michał, Juliusz Słowacki (1809/49) Próba syntezy, s. 109, Kr. 1927 —.70

Konopnicka Maria, Mickiewicz, jego życie i duch, s. 192, Kr. br. —.65

Krasiński Zygm., Dzieła (pod red. Piwińskiego), 12 tomów w 6 książkach, Wwa 1931 (Biblj. Arcydz. Literatury) 7.—

— Pisma (wyd. jubileuszowe) 9 tomów, ok. 4.000 str. Wwa 1912 15.—

Lenartowicz Teofil, Poezje, 2 tomy (r. o.), s. 216 i 304 (winiety), Poz. 1863. 2.50

Lorentowicz Jan, Nowa Francya Literacka (portrety i wrażenia), s. 556 pł., Wwa 1911. 5.40

Mickiewicz A., Kursy literatury słowiańskiej, wykładanej w kolegium Francuskiem (1840/43), 3 tomy, s. 878, płsk., Paryż 1842, 30.—

— Pan Tadeusz, czyli ostatni zajazd na Litwie, 2 cz. (r. o.) s. 551, Paryż 1834 (wyd. 1-sze Jelowieckiego). 26.—

11 MALARSTWO — GRAFIKA — KARYKATURA — RZEŹBA itd.

Cerchowie Maks i Stan., Pomniki Krakowa (z tekstem dr F. Kopery) 40 zeszytów i indeks — podziel. na 3 tomy (komplet) t. I.— Pomniki z okresu romantyzmu i gotyki, t. II. — Odrodzenie, t. III. — barok i rokoko. — Ok. 600 rysunków barwn. i czarn. oraz tekst z inicj., Kr. 1904. 33.—

Fuchs Eduard, Die Karikatur der europeischen Völker, 2 tomy, — I. vom Altertum bis zur Neuzeit, s. 479 — 500 ilustr. i 60 tabl., II. vom Jahre 1848 bis zur Genenwart, s. 487—515 ilustr. i 65 tabl. czarn. i barwn., płp., Berlin 1906. 40.—

Herward Walden, Expressionismus die Kunstwende s. 141, 116 ilustr. i 4 tabl. barwne, Berlin 1918. 3.80

Katalog wystawy pamiątkowej M. Gottlieba, 9 całostr. repr.. Kr. 1923. 1.50

Matlakowski Wład., Zdobienie i sprzęt ludu polskiego na Podhalu, s. 175 i 65 tabl. oraz 150 ryc., form, album., oryg. opr. pł. z winietami, Wwa 1901 (piękny egzemplarz). 35.—

Morrison Artur, Exhibition of Japanese Prints (Illustraded cataloque), kilkadziesiąt plansz barwn. i czarn. pł. oryg., London 1909. 14.50

Muzeum Sztuki Europejskiej — zbiór celniejszych obrazów galerii europejskiej w kopiach i na stali oraz portrety i życiorysy malarzy. (Opisy - Belwederu, Galerii Drezdeńskiej, Galerii Lichtensteina i Czernina w Wiedniu, Muzeum berlińskiego i Pinakoteki Mnichowskiej), 4 tomy—48 portr. i 144 stalorytów, pł., form. album., Wwa 1871/74. 50.—

Remer Jerzy, Legiony w sztuce, s. 96, Kr. 1916. 1.85

Sienkiewicz H., Quo-Vadis z 20 heljogr. p/g. obr. Stachowicza s. 218, pł. form. album., Kr. 1910. 18.—

Schneider Rene, L'art. Français des orygines a la fin du XIII. siecle (Orygines — art. roman, art gotique de XIII. siecle) s. 244 — 130 ilustr., Paris 1928. 5.80

Witkiewicz Stan., Juliusz Kossak s. 207 (260 rys. 8 światłodr., i 6 fasc. kol.), oryg. pł. (form. alb.) 25.—

12.

PAMIĘTNIKI — BIOGRAFIE — MONOGR. HISTORYCZNE itd.

Bartoszewicz J., Znakomici mężowie polscy w XVIII. w. (wizerunki hist. osób skreślone) s. 330, Petesburg 1853 3.90

Białkowski Ant., Pamiętniki starego żołnierza (1806—1814) wyd. W. Tokarz, s. 500, Wwa 1903. 4.50

La Fontaine August., Romulus założyciel Rzymu, 2 tomy r. o. s. 323, Kr. 1810. 2.20

Foch Ferd., Pamiętniki (1914/1918), przekł. O. Laskowskiego, 2 tomy, s. 708 (ilustr., plansze, mapy), Wwa 1931. 23.—

Gawroński-Ravita Fr., Ostatni Chmielniczenko (zarys mon.) 1640-1679, s. 170, płp., Poz. 1919. 3.10

Maurois Andre, Edward VII. i jego czasy (wyd. ilustr.), s. 297, pł., oryg., Kr. 1935. 4.25

Pasek Jan Chryst., Pamiętniki (1656 1688) z czasów panowania Jana Kazimierza, Michała Korybuta i Jana III. s. 247 i indeks (ilustr. — Tabl.), pł. — wyd. alb., Poz. 1915. 18.—

Piotrowski Rufin, Ucieczka z Syberyj (przez niego samego opowiedziana) s. 343, 2 obr. i mapa, pł., Kr. 1902. 2.95

13.

PRAWO

Beck Joann Lud., Corpus iuris civilis, 4 tomy, ok. 4.000 str. płsk., Lipsk 1825. 15.—

Kutrzeba Stan., Polskie prawo polityczne w/g traktatów, płp., 2 cz. r. o., s. 494, Kr. 1923. 5.—

Opieka p g. kodeksu Napoleona dla Xięstwa Warszawskiego, s. 96, Poz. 1811. 3.20

Wydawcy prywatni wymieniają książki.

W numerze pierwszym „K. B.“ ogłosiliśmy gotowość zorganizowania akcji wymiany książek między autorami-wydawcami. Akcja nasza wywołała odpowiedni oddźwięk wśród zainteresowanych .

Poniżej drukujemy drugą listę książek, zgłoszonych do wymiany —

1) **Lawiński Stan.,** Słońce za chmurą (Próby poetyckie) str. 66, Siemianowice 1936 zł 1.20
2) — Mowa duszy (Proza poetycka), str. 38 Siemianowice 1937 zł 1.—
3) — Myśli, str. 51, Siemianowice 1937. zł 1.30
4) — Małgosia i Andrzej, Tragedia radiowa (scenariusz), str. 86, Siemianowice 1938 zł 2.—

Wszelkich informacji dodatkowych, udzielamy listownie po otrzymaniu znaczka na odpowiedź.

KSIĄŻKI Z HISTORII GÓRNICTWA.

Posiadamy ok. 30 różnych książek z dziedziny historii górnictwa. Zainteresowanym wysyłamy szczegółowy spis.

14.

POLITYKA — EKONOMIA — SOCJOLOGIA — SPRAWY SPOŁECZNE.

Boureau Paweł, Rozprężenie obyczajów (studium), s. 494, Kr. 1929 4.20

Dr Daszyńska Z., Zarys ekonomii społecznej, s. 368, pł., Lw. 1898 3.25

Deschamps Gaston, Niedomagania Demokracji, s. 211, Kr. 1908 1.50

Gadon Ludomir, Emigracja Polska (pierwsze lata po upadku powstania listop.), s. 228, Kr. 1901. 1.40

Hello Ernest, Człowiek (Życie — Wiedza — Sztuka), s. 388, Kr. 1907. 3.20

Liebman H., Syjonizm i tragedia Palestyńska, s. 27, Kr. 1930 —.45

Krzyżanowski W., Lokalizacja Przemysłu, s. 184, Kr. 1927. 1.—

Kessler Otto, Das Deutsche Polen (Beitraege zur Geschichte, Volkswirtschaft und zur deutchen Verwaltung.) s. 243, Berlin 1916. 5.—

Dr Łoziński Br., Tłum (szkic socyologiczny), s. 80, płp., Kr. 1895 2.—

Olszewski Józef, Biurokracja, s. 388, Lw. 1903. 3.—

Srokowski Konst., Na przełomie, s. . 237, Kr. 1916. 1.45

Studnicki Wład., Sprawa polska, s. 576, Poz. 1910. 3.50

— Findlandia i sprawa finlandzka, s, 221, Kr. b. r. 1.80

Spencer H., Einleitung in das Studium der Sociologie, 2 t. (r. o.), s. 536, płsk., Leipzig 1875. 1.80

Schreiber W., Małżeństwo i jego dzieje s. 197, 20 ilustr. i tabl. płp., Lw. 1903. 4.60

Szujski Józef, Pisma polityczne (wyd. zbiorowe), s. 1160, Kr. 1894. 15.—

Szerer Miecz., Idea Narodowa w socjologii i polityce, s. 138, Kr. 1922. —.50

Sarjusz-Zaleski W., Dzieje Przemysłu w b. Galicji (1804—1929) z przedm. prof. Bujaka, s. 339 (il. i wykr.), płp., form. alb., Kr. 1930. 14.—

15.

RELIGIA, jej historia, KOŚCIÓŁ — TEOLOGIA.

Bogurodzica (starożytna pieśń polska na chór mieszany z tow. organów), sharmonizował St. Bursa, ozdobił Jan Bukowski (winiety 3 kolorowe), Kr. 1910 3.20

Kś. Constant, Papież i wolność (przekł. hr. Lasockiego), s. 362, Kr. 1878 3.40

La chasse de sainte Ursule, s. 54, miedzioryty i tabl. J. Meminga, opr., form. album., Bruksellee 1841 13.—

P. J. K. (Podlasiak), Martyrologium, czyli męczeństwo Unii na Podlasiu, s. 375, opr., Kr. 1905. 3.—

Kś. Łętowski Ludw., Katalog Biskupów, Prałatów i kanoników krakowskich, 4 tomy (t. I. i II.: Biskupi krakowscy, t. III. i IV. Prałaci i kanonicy krakowscy), s. 1572, płsk., Kr. 1852 48.—

Ojcze nasz w 84 językach i dialektach świata (z drzeworytami), Augsburg 6 r. (w w. XVIII. 11.20

Kś. Dr Pelczar Józef, Ziemia Swięta i Islam, czyli szkice z pielgrzymki do Ziemi świętej w r. 1872., 2 tomy r. o. s. 460 i 232, (cz. I.— Ziemia Swięta, cz II — Islam), płsk., Lw. 1875 7.40

Strauss Fr. Dawid, Stara i nowa wiara, tłum. z 15 wyd. niem. Iza Moszczeńska, s. 203, płp, Kr. 1911, 2.—

Kś. Dr Szymeczko Jan, Jezus Chrystus w świetle najstarszych dokumentów literackich, s. 310, Kr. 1913. 1.90

Skarga Piotr, Żywoty Swiętych Starego i Nowego Zakonu na każdy dzień — przez cały rok, 4 tomy, s. 2471, Kr. 1933/36 (85) 45.—

DEZYDERATY „KURIERA BIBLIOFILSKIEGO“.

Poszukujemy nast. wydawnictwa. Prosimy o ofertę z podaniem żądanej ceny, wydania, oprawy i stanu książki.

1. **Mottet,** Les Coniferes et Taxacees.
2. **M. T. Masters,** Hybrid Conifers.
3. **James Veitch Sons,** Veitch's Manual of the Coniferae.
4. **Clinton - Baker,** Illustration of Conifers (4 tomy).
5. **Rostafiński,** Zielnik Czarodziejski (wyd. w r. 1879).
6. **Winkler,** Flora lekarska (Wwa — 1858).
7. **Anna z Działyńskich Potocka,** „Mój Pamiętnik“.
8. **Gersona** — Ubiory polskie
9. **Norblina** — Ubiory polskie
10. **Roczniki** pisma „Szczutek“, Lwów.

EXLIBRISY BIBLIOFILÓW

W dzisiejszym numerze reprodukujemy EXLIBRIS znanego bibliofila i publicysty, p. Tadeusza Pietrykowskiego z Katowic. Biblioteka Tadeusza Pietrykowskiego liczy ponad 5.000 dzieł, głównie z zakresu historii. Posiada on również b. poważny zbiór sztychów. — O bibliotece Pietrykowskiego, z okazji osiągnięcia 5.000 dzieła — wydał w r. 1928 publikację p. Zygmunt Mocarski.

16.
TEATR — MUZYKA — ŚPIEW — TANIEC.

Bernacki Ludwik, Teatr, dramat i muzyka za Stan. Augusta. 2 tomy, s. 917 z 68 podobizn., Lw. 1925 24.—
Drozdowski Jan, Zarys historyi muzyki, s. 242, pł., Kraków 1901 3.45
Fuchs Georg, Die Revolution des Theaters (Ergebnisse aus dem Münchner Künstler-Theater), 17 tablic, płp., München 1909 4.20
Hulewicz W., Przybłęda Boży (Beethowen — czyn i człowiek) s. 385, Poznań 1938 3.80
Kotarbińska Lucyna, Wokoło teatru (moje wspomnienia) s. 362, ilustr., Warszawa 1930 2.95
Kothe-Prochazka, Abriss der Musikgeschichte, s. 504, ilustr., opr., Leipzig 1919 6.—
Lorentowicz Jan, 20 lat teatru, 3 tomy, s. 1693, W-wa 1929/33 (36) 15.—
Leonhard St., Polenlieder Deutscher Dichter, 2-gi tom, s. 407, Kr. 1917 2.—
Dr Löbman Hugo. Volkslied und musikalische Volkserziehung, s. 149 opr. oryg. Leipzig 1916. 3.—
Moces Piotr — Zdz. Kamiński, Pieśni górnicze, s. 26 (nuty), opr., Lw. 1912. 5.75
Opieński Henryk, Chopin, s. 138,—70 ilustr., pł., Wwa—1909 5.90
Stryjeńska Z., Tańce polskie, 11 wielob. rotogr., 4-o, Kr. 1929 15.—
Schidrowitz Leo, Sittengeschichte des Theathers, eine Darstellung des Theathers, seiner entwicklung und Stellung in zwei Jahrtausenden, s. 390 i mapa — 200. jedno i wielob. ilustr., pł. Wien — b. r. 12.—
Siedlecki Fr., Taniec religijny i obrzędowy, ilustr., wyc. 1.50

17.
Varia

Bayard Emile, L'art de Reconnaite les Meubles anciens, s. 349 — 200 ilustr., pł., Paris 1924. 11.—
Lubomirski Stan., Marsz wielki koronny, Księgi moralne, polityczne y pobożne z łacińsk. na Polski przełożone, s. 396 i rej., opr., Wwa 1771 (w Druk. I. K. M.) 9.—
Meiner Christopf, Abhandlungen Sinesischer Jesuiten — über die Geschichte Wissenschaften, Künste, Sitten u. Gebraüche der Sinesen.,

Pośredniczymy w wyszukiwaniu książek rzadkich i wyczerpanych. Dezyderaty Czytelników zamieszczamy bezpłatnie. Książki dostarczamy za drobną prowizją.

s. 806 — miedzioryty, opr., Lpz. 1788. 15.—

Morawski A., Ze skarbnicy wiedzy i prawdy oraz sprostowanie błędnych faktów historycznych i wyjaśnienia najdonioślejszych kwestyj naukowych, filozoficznych, społecznych itp., s. 648, płp. Wwa 1884 wyd. 2-gie). 6.50

Oprócz książek wymienionych w „Biuletynie" - dysponujemy księgozbiorem zawierającym ok. 5,000 tomów z różnych dziedzin wiedzy.
Podejmujemy się dostarczyć prawie każde dzieło.
Na zapytanie - zapodamy odwrotną pocztą cenę poszukiwanej książki.

Warunki dostawy książek.

Książki dostarcza się zasadniczo w ciągu 3-ch dni. Z uwagi jednak na to, że cały szereg tytułów posiadamy w pojedynczych egzemplarzach, zamówienia wykonujemy tylko w miarę posiadania ich na składzie.

Wysyłka następuje za pobraniem pocztowym (z doliczeniem kosztów przesyłki i zaliczenia), względnie po nadesłaniu należytości z góry, przyczym należy dodać do należytości 10 procent na opłatę porta. Przy zamówieniach ponad zł. 20 — opłaconych z góry — koszty wysyłki ponosi wydawnictwo.

Należytość do zł. 15 — można przesyłać również przekazem rozrachunkowym (wolnym od porta) Nr 49 — na adres: „Kurier Bibliofilski", Kraków — 2.

OD REDAKCJI.

Prenumeratę „Kuriera Bibliofilskiego" najwygodniej wpłacać przekazem rozrachunkowym (wolnym od porta) — na konto: „Kurier Bibliofilski", Kraków 2, kartoteka nr 49. — Blankiety rozrachunkowe w cenie 1 gr do nabycia we wszystkich Urzędach pocztowych.

Oryginalne ekslibrysy — dla Czytelników „Kuriera Bibljofilskiego" projektują po cenach przystępnych znani polscy artyści graficy. Zgłoszenia — „Kurier Bibliofilski", (Kraków, skrytka 684) pod „ekslibrysy".

W **notatce** o subskrypcji drzeworytów Jana Wałacha — wykorzystaliśmy w części dot. grafiki, pracę p. Kanrada Czarnockiego o sztuce graficznej.

Poprzedni nakład „K. B." jest na wyczerpaniu — dlatego też numer 1-szy naszego pisma wysyłać będziemy wyłącznie nowoprzybywającym prenumeratorom.

Od 15-tego listopada
nowy adres
„KURIERA BIBLIOFILSKIEGO"
Kraków, Krowoderska L. 32 I.
Skrytka poczt. 684

Okazyjnie na sprzedaż:

1) *Dr M. Hirschfeld,* „Sittengeschichte des Weltkrieges", 2 tomy, pł.,
2) *Ed. Fuchs,* Geschichte der erotischen Kunst, 3 tomy, płsk.,
3) *Bilder - Lexikon Kulturgeschichte,* 3 tomy.
4) *Leksykon* Brockhausa 4 tomowy (nowe wydanie).

Informacji udziela Red. „Kuriera Bibliofilskiego" w Krakowie.

SKRZYNKA ODPOWIEDZI.

JWP. ST. S-ki, Poznań, Dziękujemy za list i propozycję. Do sprawy tej powrócimy w swoim czasie.

JWP. H. G., Poznań. Realizacja projektu WP. przekracza ramy naszych możliwości i zainteresowań. Na zapowiedziany rękopis czekamy.

JWP. hr. Krystyn O., Ujazd. Za życzenia serdecznie dziękujemy. Dezyderaty WP. drukujemy. Prenumeratę obliczamy, nie na czasokresy, lecz na ilość numerów, i tak 12 numerów (prenumerata półroczna), 24 numerów (prenumerata roczna). Przekaz rozrachunkowy załączamy.

Ogłaszamy subskrypcję na grafiki Jana Wałacha

Z numerem bież. „Kuriera Bibliofilskiego“, rozpoczynamy subskrypcję na grafiki Jana Wałacha, najskromniejszego a przytym wybitnego art. malarza. Celem naszej subskrypcji, nie jest tylko chęć umożliwienia Czyt. nabycia grafik po cenie okazyjnej — ale chęć zapoznania szerokiego ogółu z twórczością jednego z najoryginalniejszych artystów polskich.

(Zima — klasyczny drzeworyt angielski)

JAN WAŁACH

artysta z Bożej łaski jest góralem z wsi granicznej Istebna na Śląsku Cieszyńskim. — Pochodzi z ubogiej rodziny i już jako dziecko wykazywał duży talent. — Uczęszczał do gimnazjum w Cieszynie, do szkoły rzeźbiarskiej w Zakopanem — a wreszcie dostał się w roku 1904 do akad. Sztuk Pięknych w Krakowie. — Po ukończeniu 4-ro letniego kursu wyjechał jako stypendysta do Paryża. Malował dużo w wszystkich technikach — prace jego posiadały wielką wartość artystyczną. Wadą Wałacha jest to, że nie umiał się reklamować, a że był ponadto skromny, nieśmiały i nie szukający rozgłosu — nie miał żadnych korzyści materialnych ze swego talentu. Nie rozumiał dzisiejszych ludzi — i ci nie rozumieli jego. Powrócił do swej wioski rodzinnej — gdzie stale mieszkał i skąd go już żadna siła ludzka obecnie nie wyrwie.

Niedostrzeżonym artystą nazwał Wałacha jego „odkrywca“ — znany teoretyk sztuk plastycznych, Jerzy Warchałowski. Zajął się on artystą, i na szczęście odnalazł wśród zarzuconych szpargałów i starych tek mnóstwo wartościowych prac (rysunki, akwarele i szkice olejne). Wystawa Wałacha w Warszawie w r. 1934 — przynosi mu olbrzymi sukces moralny, a wspaniała monografia Warchałowskiego o artyście*) — dała możność zainteresowanym zapoznania się z olbrzymim talentem malarza, stojącego na uboczu od wielkiego traktu sztuki

Od r. 1933 — Wałach zabrał się do drzeworytu. Zrozumiał istotę techniki drzeworytniczej, której poświęca się z pełnym zapałem. W przeciągu kilku lat — wyciął olbrzymią ilość drzeworytów, w których wykazał swoje indywidualne oblicze artystyczne.

O GRAFICE

Grafika jest sztuką szybkiej decyzji i odwagi przy położeniu kreski, a zarazem sztuką wdzięczną i pełną niespodzianek dla twórcy, a często i dla jej wielbicieli. Bo akwarelę można poprawić, zmywając poprzednio gąbką źle namalowaną partię, a dobry angielski papier akwarelowy szorować można, jak stół kuchenny. Malowidło olejne można zdjąć ostrą szpachlą i zaczynać na nowo; jednym słowem można się w tamtych technikach błąkać, mylić, dodawać, ujmować z całą swobodą i rozkosznym niezdecydowaniem. Wszystko to

---

*) Jerzy Warchałowski — Jan Wałach z Istebnej na Śląsku Cieszyńskim.

jest nie do pomyślenia, gdy się ma w ręku rylec, a przed sobą deskę bukszpanową. Pchnięcie rylcem jest tabu, a ruch ręki artysty tak nieodwołalny, jak rozkaz Stwórcy w dniach stworzenia. A więc: deska i ryt wypukły. Z powierzchni deski trzeba rylcem, lub nożem, wyciąć te partie, które po zasmarowaniu deski farbą i odbiciu jej na papierze, mają pozostać białe. Rysunek pionowego przecięcia takiej deski, pokazuje ryt wypukły i podobny do czcionki.

Wałach znalazł własną kreskę — pomysłową, bogatą i podkreślającą coraz lepiej ducha formy, trzymającą się jakby czarnymi kleszczami bieli papieru. — Umiejętne i odważne operowanie dłutem i rylcem nadaje drzeworytom Wałacha blasku i koloru.

Dodajemy, że każdą odbitkę wykonuje artysta odręcznie — i to nadaje jej indywidualną cechę, pozbawioną bezduszności maszynowego powielania. — Ponieważ z jednej kliszy (klocka) wykonać można tylko niewielką ilość odbitek — każda praca jest właściwie oryginałem. — Zaznaczamy również, że wszystkie grafiki będą własnoręcznie podpisane przez autora.

Biorąc pod uwagę, że dla uzyskania wszelkich możliwych walorów pracy graficznej — używać należy specjalnych papierów (chińskich wzgl. japońskich), ustalone przez nas ceny są b. niskie.

SZCZEGÓŁY SUBSKRYPCJI

Do subskrypcji przeznaczamy 4 grafiki Wałacha. Będziemy je reprodukować w kolejnych numerach „K. B." — Pod reprodukcją podana będzie cena oraz wymiar oryginału w centymetrach. **Dziś reprodukujemy pierwszą przeznaczoną do subskrypcji grafikę, zatytułowaną przez autora „Zatroskany" (format oryg. 28 X 21; cena zł 20.).** Subskrypcja na każdą grafikę trwać będzie trzy tygodnie, przyczym udział w niej mogą brać tak prenumeratorzy, jak i czytelnicy „K. B.".

Zgłoszenia na grafikę nadsyłać należy do Redakcji „Kuriera Bibliofilskiego" (Kraków, skrytka 684) na zwykłych kartkach pocztowych. — Podać należy swój dokładny adres.

Pieniądze na zamówioną grafikę (plus 60 gr na porto) nadsyłać należy przekazem pocztowym lub rozrachunkowym (Kartoteka 49 — Kraków 2) — do admin. „K. B". w Krakowie. **Zamówioną grafikę wysyłać będziemy w specjalnym opakowaniu, uniemożliwiającym jakiekolwiek zniszczenie,** natychmiast po otrzymaniu pieniędzy.

Przy zaliczce koszty przesyłki i pobrania wyniosą zł 1.25.

Grafiki zaopatrzone będą w passe — partout.

Subskrypcja na grafikę „Zadumany" kończy się z dniem 1 grudnia 1938 r.

KRONIKA

Zmarł we Wrześni Andrzej Prądzyński, właściciel księgarni i oficyny drukarskiej, wydawca „Wici Wielkopolskich" — miesięcznika poświęconego kulturze i sztuce Dłuższe wspomnienie o zmarłym p. t. „Odejście Pana Andrzeja" drukował ostatnio w „Kurierze Poznańskim" prof. Marian Turwid

Śląska Biblioteka Publiczna. Założona przed kilkunastu laty, po przyłączeniu Górnego Śląska do Rzeczypospolitej, Biblioteka Publiczna w Katowicach rozrosła się ogromnie i stanowi dziś ważne ognisko kultury umysłowej. Ostatnio biblioteka uzupełniona została nowymi b. poważnymi zbiorami.

Śląska Biblioteka Publiczna rozpoczęła ostatnio wydawnictwo periodycznych publikacji bibliotekarskich.

Jako pierwszy numer wydawnictw Śląskiej Biblioteki Publicznej imienia Józefa Piłsudskiego ukazał się Przewodnik-Informator po Bibliotece. Podaje on krótki rys dziejów Biblioteki, charakterystykę jej zbiorów, wreszcie uwagi o korzystaniu z księgozbioru przez publiczność. Głównym zadaniem Przewodnika jest zbliżyć Bibliotekę do czytelnika i uprzystępnić jej użytkowanie przez miłośników nauki i kultury na Śląsku.

Rocznik archeologiczny w Kownie. Litewskie Muzeum Kultury Witolda Wielkiego przystąpiło do wydania rocznika archeologicznego, w którym oprócz dorobku archeologicznego drukowane będą prace z dziedziny etnograficznej i historii sztuki litewskiej.

Monografia o Norwidzie. Nakładem firmy wyd. Stefana Dippla w Poznaniu ukazał się pierwszy tom monografii o C. K. Norwidzie pióra dr Czesława Latawca. Monografia obejmie w swej treści dziesięć lat twórczości Norwida i liczyć będzie tomów pięć.

Pierwszy tom biografii Brianda. Na półkach księgarskich w Paryżu ukazał się pierwszy z zapowiedzianych czterech tomów biografii Brianda pióra Georges'a Suarez. Obejmuje on lata 1862—1904. Suarez miął dostęp do papierów osobistych Brianda.

Z badań nad najnowszą polską twórczością. Kazimierz Czachowski wydał pracę pt. „Najnowsza polska twórczość literacka". (Lwów 1938). Zamiłowany w zbieraniu materiału historyczno - literackiego, wrażliwy esteta, wytrawny stylista, daje studia o poszczególnych pisarzach, a także obszerne syntezy twórczości z końca XIX i początku XX w.

Powszechny statut prawa autorskiego. Międzynarodowy komitet rzeczoznawców prawa autorskiego, który zebrał się w Brukseli w ub. mies., opracował projekt powszechnego statutu prawa autorskiego. W roku przyszłym zbierze się w Brukseli, międzynarodowa konferencja dyplomatyczna, której statut ten przedstawiony zostanie do aprobaty.

Załączamy przekazy rozrachunkowe.
Prosimy uprzejmie o wpłacenie prenumeraty!

Niezwykły miłośnik książek

W pierwszym numerze „K. B." w artykule „O książkach i ich zbieraczach"—podaje autor, że „miłość do starych, rzadkich ksiąg popchnęła niejednego zbieracza książek do kradzieży, a nawet zabójstwa.

Dla poparcia swego przykładu — wspomina o zbrodni księgarza Don Vincento, który nie wahał się zamordować człowieka, by wejść znowu w posiadanie książki, którą sprzedał swej ofierze.

W swoim dziele o głośnych bibliofilach, opowiada jeden z autorów niemieckich – historię zbrodni Don Vincento, którą w skrócie przytaczamy:

Podczas panowania królowej Krystyny z Bourbonów, uległa zniszczeniu sławna biblioteka klasztoru w Tarragonie. Mnich Don Vincento — otrzymał nakaz ochrony innych skarbów klasztornych. Niepomny jednak na swą misję, zajął się tylko ratowaniem biblioteki. Udało mu się też uratować wiele cennych książek — które potem otrzymał na własność.

Zdobycie dużej ilości dzieł — skłoniło Don Vincenta do utworzenia w Barcelonie antykwariatu. — Sprzedawał on jednak tylko książki małowartościowe, i to w takiej ilości, by uzyskane pieniądze starczyły mu na skromne życie.

Gdy pewnego razu z powodu biedy, musiał sprzedać cenniejszą pozycję swego zbioru — chodził przez szereg dni jak nieprzytomny.

Niezwykle charakterystyczny był u tego człowieka rys, że książek swoich nigdy nie czytał; jego cała namiętność wyrażała się w posiadaniu książek.

Gdy w lecie 1836 r. wystawiono na licytację bibliotekę pewnego adwokata z Barcelony — znalazł się tam hiszpański druczek z r. 1482. — Miał to być jedyny — zachowany egzemplarz na świecie.

Z powodu wysokiej ceny, jaką wymieniony druczek na licytacji osiągnął — nie mógł go Don Vincento zakupić. Druczek nabył antykwariusz z tej samej ulicy — Augustyn Patrot.

W następnym tygodniu zamordowano w Barcelonie 9 osób. — Ofiarą zbrodni padli ci, którzy wykazali zainteresowanie dla druczku nabytego przez Patrota. Wkrótce potem — zaginął Augustyn Patrot; znikł również druk, przedmiot pożądań bibliofilów.

Podejrzanym o zbrodnię został Don Vincento, który chciał zdobyć druk. Podczas rewizji chwalił się mnich-antykwariusz swoją pięknie uporządkowaną, drogą biblioteką. Przypadkiem tylko odkrył urzędnik prowadzący śledztwo — druczek, będący powodem zbrodni Don Vincenta.

Zbrodniczy księgarz-biblioman został uwięziony. Spokój ducha uzyskał jednak wtedy dopiero, gdy otrzymał zapewnienie, że jego biblioteka pozostanie nierozerwalną całością. Nawet, gdyby został skazany na śmierć.

W czasie rozprawy Don Vincento bronił się tem, że działał w dobrej myśli, w myśli utrzymania bezcennych skarbów wiedzy. „Wszyscy ludzie, mówił, muszą wcześniej czy później umrzeć, i to nie jest b. ważne. Natomiast dobre książki, które są sławą Boga, musi się zachowywać".

Mimo starań obrońcy, który usiłował wykazać, że Don Vincento jest typem maniaka na punkcie książek — i to spowodowało jego czyn — nie został uratowany.

Za zbrodnie orzekł sąd karę śmierci.

Pożegnanie z życiem nie załamało tak Don Vincenta, jak wiadomość, że druczek hiszpański z r. 1482 — miał drugi egzemplarz, starannie przechowywany w bibliotece paryskiej.

Don Vincento został stracony w listopadzie 1836 r., a ostatniem jego zdaniem w drodze na szafot, było: „Mój egzemplarz nie był unikatem! Mój egzemplarz nie był unikatem!".

ew.

Następny numer „Kuriera Bibliofilskiego", ukaże się w powiększonej objętości w dniu 30 listopada 1938.

„KURIER BIBLIOFILSKI" ukazuje się 2 razy w miesiącu (10 i 25-go).

Red. i Admin.: Kraków, Tomasza 26/5, telefon 164-74. — Biuro czynne od godz. 10—18. Przekazy rozrachunkowe: Kartoteka 49, Krakow — 2.

Redaguje i za wydawnictwo odpowiada: **Igor Demian.**

Ceny ogłoszeń: Na str. 1-szej — 80 gr za mm. — Na stronach dalszych 50 gr za mm. Układ dwułamowy.

Szerokość łamów: 65 mm. Format składu — 19,5 X 12,5 cm.

Prenumerata: półrocznie (12 numerów) zł 1.50, rocznie (24 numerów) zł 2.50. Cena egz. pojed. 15 gr.

Drukarnia **„Secesja"** Kraków, Kopernika 32